

Opinie - Derde weg socialisme voor Dummies (23.7.08)

Ik heb het niet over jou, lezer, indien ik het heb over "derde weg socialisme voor dummies", ik heb het over het "derde weg socialisme" zelf: dat IS voor dummies.

Even ernstig. We hebben in onze partij een probleemgeval, een zekere Franky. Een man die welopgevoed en zeer verstandig heet te zijn. Een wonderboy van onze partij. Na zich politiek te hebben verbrand als voorzitter ging hij bijstuderen. Spijtig genoeg bij een groep mensen waarvan Verhofstadt ooit beweerde dat hij zelf, Guy dus, minder liberaal was.

In "De Standaard" van vandaag pleegde hij een interview. Het klinkt als een overwinningsverklaring, zoals grote staatslieden die afleggen wanneer zij het presidentschap hebben verkregen via het stemrecht. Toch zijn er geen verkiezingen geweest, waarbij deze men veel stemmen haalde (die zijn er overigens nooit geweest).

Ook zijn er geen interne verkiezingen binnen onze partij geweest waarbij hij als voorganger is uit de bus gekomen. Er is enkel veel gegrom geweest toen hij enkele maanden geleden tegen de haren van zowel de linkervleugel als de eigen partijbroederen inwreef.

Maar hij ziet in het mislukken van de pogingen de staat op een rechtse manier te hervormen een bevestiging van zijn pronostieken. Hij benoemt zichzelf tot een goed analist daar zijn voorspellingen uit zouden zijn gekomen en gaat nu opeisen dat hij de rest van het communautaire varken, hierbij gesteund door ons allen maar zeker door de partij top, mag gaan wassen. Hij wil gaan onderhandelen vanuit de regionale regering, waar hij een groot minister in is.

Maar wat zijn zijn plannen? Wat is het concept dat aan de basis ligt van deze "derde weg" socialist? In de Standaard lezen we daar weinig over: Het komt steeds neer op DE ACTIVERINGSPOLITIEK: mensen moeten meer gaan werken, het beleid moet volgens dhr. Franky worden aangepast aan elke streek.

Velen zullen het met hem eens zijn: Na jarenlang te hebben gehoord dat vreemdelingen niet willen werken, dat Walen luiaards zijn, dat taalkennis leidt tot meer kansen, dat onderwijs leidt tot meer kansen en dat wie slim en geleerd is het verder brengt ligt toch voor de hand, en Franky is op dat punt een toonbeeld en wil nu boegbeeld worden.

Moeten we dan onze maatschappij niet hervormen naar zijn Beeld en Gelijkenis? Moeten we de maatschappij niet hervormen zoals onze werk Schepper Franky het ons voorhoudt?

Het antwoord is, zoals het antwoord op elk sociaal economisch plan niet eenvoudig.

Natuurlijk hangt economische activiteit af van het verrichte werk. Maar ook van investeringen. En van het beleid van overheid én van privé initiatieven. Het volstaat niet om te zeggen dat meer mensen moeten gaan werken, het volstaat niet om als overheid jacht te houden op werklozen indien de werkloosheid het gevolg is van structurele problemen in de privé sector, indien dit het gevolg is van internationale economische fenomenen waar noch de overheid noch de bedrijfswereld vat op heeft.

Zo kan men zich afvragen of, indien men een betere activeringspolitiek wil voeren, dit niet beter per sector, per industrietak kan gebeuren, of dit integendeel op Europees vlak, op

wereldvlak zelf ernstige en grondige hervormingen vergt. Hervormingen die niet enkel het functioneren van de overheid betreft maar tevens het functioneren van de bedrijfswereld, van de privé-sector, van ons sociaaleconomisch systeem.

Door de activering, door meer productie te stimuleren verhoog je de welvaart van degenen die werken alleszins. Maar de vraag is of dit een definitieve oplossing is, daar we weten dat onze neo-liberale economie cycli vertoont. Wat indien de recessie toeslaat, en al de "geactiveerden", na gesanctioneerd te zijn, na zich te hebben laten dwingen om in asociale statuten, in nep-statuten, in onderbetaalde en onzekere interim te zijn gedwongen weer de bons krijgen bij het eerste dipje?

Gaan ze dan Franky verbranden?

Het systeem van Franky berust op schijnbare zelfredzaamheid: meer mensen aan het werk houdt volgens hem in dat de sociale zekerheid blijft werken, omdat het niets anders wordt dan een sociale verzekering. In het systeem van Franky betalen de werknemers hun eigen pensioen uit, ze betalen ervoor, ze sparen ervoor, ze werken ervoor en de baas blijft zijn goesting doen met de winst. Die investeerder is niet solidair. Die behoort letterlijk en figuurlijk tot een andere liga die met dit spel niet hoeft mee te spelen. Het is het voortzetten van het liberale sociaaleconomische model, zonder garanties.

Mocht ons systeem totale werkgelegenheid, inclusief de toekomstige, Frankistische, werknemers die allemaal naarstig aan de slag gaan garanderen, dan is de oplossing van Franky voor de hand liggend. Maar het is niet voor de hand liggend dat werkgelegenheid voornamelijk blijf leiden tot rijkdom van een kleine top van investeerders, die niet bijdragen aan de sociale zekerheid, of toch in steeds mindere mate. Het is gevaarlijk om het zo te plannen omdat de steeds weerkomende crises, dipje, crashes in ons economisch systeem ons dan binnenkort weer voor grote problemen zullen stellen.

Ons sociaal systeem dreigt niet ten onder te gaan aan te weinig productie, te weinig productiviteit maar aan te weinig solidariteit! Socialisten willen een herverdeling, zij eisen solidariteit op van degenen die steeds weer grotere winsten maken, zij wensen de kloof tussen arm en rijk kleiner te maken, het werk te verlichten, de sociale zekerheid af te dwingen door bijdragen van hen die werken en van hen die investeren.

Socialisten zitten niet uit te dokteren welke landsgedeelte in België, in Europa, in het Noorden meer of minder dient te krijgen uit de federale, Europese, mondiale pot. Ze vragen zich af hoe men de herverdeling organiseert: hoe men de investeerders en poenpakkers dwingt om de pot te vullen.

Alle potten geraken leeg indien de grootste verdieners er eerder geld uithalen dan insteken.

Franky wil kool en geit sparen, wil misschien terug in een regering met liberalen die steeds meer graaizucht vertonen en, hij wil ontsnappen aan de klassenstrijd: de strijd tussen hen die werken en hen die nu al achttien maal zoveel verdienen, gemiddeld.

En dat is socialisme voor dummies: derde weg socialisme. Het is gebrek aan inzicht in de fundamentele kwalen van de neoliberale economie.

Eric Feremans
Economist.

woordvoerder Sp.a-Rood Zuid-West Vlaanderen

.